

החוג לפילוסופיה

לימודי התואר הראשון

כללי:

1. משך הלימודים לתואר הראשון הוא שלוש שנים ולתואר השני שנתיים.
2. במהלך החודש הראשון ללימודים מחוייבים תלמידי שנה א' לתואר ראשון בביצוע לומדה להכרת קטלוג הספרייה. הגישה ללומדה אפשרית בכתובת הבאה: <http://tau.ac.il/cenlib>
3. תלמידים שלא השיגו פטור באנגלית מחוייבים להגיע לפטור עד תום שנת לימודיהם הראשונה.
4. תלמידים שהחלו לפני תשס"ד מחוייבים בהגשת שתי עבודות סמינריוניות.
5. תלמידים שהחלו לפני תשס"ו מחוייבים בהשלמת הלימודים הפקולטטיים.

א. כללי

מטרת הלימודים בחוג לפילוסופיה היא להקנות לתלמידים מושגי יסוד, להציג בפניהם שיטות הגות ותחומי עניין פילוסופיים, ולאפשר להם להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם בשניים מתחומים אלה, לפי נטיותיהם והתעניינותם. בהתאם לכך מורכבת מערכת הלימודים של החוג משלוש קבוצות של קורסים (ראה סעיף ד').

ב. מסלולי הלימודים

1. במסלול הדו-חוגי ילמדו התלמידים 56 ש"ס קורסים בפילוסופיה.¹
2. במסלול החד-חוגי ילמדו התלמידים 112 ש"ס קורסים מפילוסופיה ומחוגים אחרים.
3. במסלול של לימודי חטיבה בפילוסופיה ילמדו תלמידי חוגים אחרים בהיקפים שונים (ראה סעיף ח').

ג. תנאי הקבלה

1. **במסלול הדו-חוגי**
קבלת תלמידים לחוג נעשית לפי דרישות הפקולטה, כמפורט בחוברת המידע של המרכז למרשם.
2. **במסלול החד-חוגי**
המסלול החד-חוגי נועד למספר מצומצם של תלמידים, המעוניינים להעמיק בלימודי הפילוסופיה ולהרחיב את אופקיהם בנושאים משלימים מחוגים אחרים, לפי בחירתם. יוכלו להתקבל כתלמידים מן המניין במסלול רק מי שסיימו את כל חובות שנה א' בפילוסופיה בציון 90 ומעלה, ושנה א' בחוג נוסף (16 ש"ס לפחות) בציון 85 ומעלה. תלמידים המתקבלים למסלול זה ורמת הישגיהם בסוף שנה ב' אינה מגיעה לציון 80 לפחות, יבוטל מסלול לימודיהם ויהיה עליהם להשלים את לימודי התואר הראשון במסלול הדו-חוגי.

¹ תלמידים שהחלו את לימודיהם לפני תשס"ו וטרם למדו קורסים פקולטטיים יכולים לבחור מתוך השיעורים ושיעורי הבחירה של חוגי הפקולטה.

ד. מבנה תכנית הלימודים (החל משנת הלימודים תשס"ו)²
תלמידי החוג ישתתפו בקורסי החוג הנחלקים לשלוש קבוצות:

קבוצה א' - קורסי חובה

מבוא לפילוסופיה יוונית; מבוא לתולדות הפילוסופיה החדשה; פילוסופיה במאות ה-19-20;
מבוא כללי ללוגיקה + תרגיל; קריאה מודרכת (א', ב' ו'ג').

קבוצה ב' - קורסים בתחומי הלימוד

מטאפיסיקה ותורת ההכרה; לוגיקה ופילוסופיה של הלשון; פילוסופיה מזרחית ומושיות
(הודית וסינית); תורת המוסר ופילוסופיה פוליטית; אסתטיקה; פילוסופיה של הדת ופילוסופיה
יהודית; פילוסופית המדע והתרבות הדיגיטאלית.

ייתכנו שינויים ותוספות בתחומי הלימוד בהתאם לנסיבות.

החוג אינו מתחייב לקיים כל שנה את כל תחומי הלימוד.

בכל אחד מתחומי הלימוד שפורטו לעיל יינתנו שיעורים, תרגילים וסמינריונים ברמות שונות לפי
הפירוט הבא:

1. מבוא בתחום הלימוד שבו יילמדו מושגי-יסוד וטקסטים בסיסיים מרכזיים השייכים לתחום.
2. שיעור המשך ותרגיל שיקיפו את הבעיות היסודיות של התחום ואת הפתרונות המרכזיים שהוצעו להן. ההשתתפות בקורסים אלה מותנית בהשתתפות במבוא של תחום הלימוד.
3. סמינריון - עיסוק בבעיה מסוימת או בהגותו של פילוסוף מסויים בתחום הלימוד. ההשתתפות בסמינריון מותנית במילוי החובות הקודמות בתחום ועמידה במבחן הבקאות (ראה סעיף ו'2).

קבוצה ג' - שיעורי בחירה

החוג מציע שיעורי בחירה בתחומים השונים, שבחלקם אינם מכוונים דווקא למתמחים באותו תחום. באופן כללי מומלץ להשתתף בשיעורי בחירה בתחום בו נלמד תחילה המבוא. השיעורים בהם המבוא נדרש כתנאי קדם מצויינים בתאור הקורס.

ה. מהלך הלימודים

מהלך הלימודים לתלמידי החוג במסלול הדו-חוגי

תלמידי התואר הראשון בחוג לפילוסופיה ילמדו 56 שעות סמסטריאליות (ש"ס) לפי הפירוט הבא:

² ככלל, תכנית הלימודים הקובעת לכל הסטודנטים היא זו של השנה שבה החלו את לימודיהם בחוג. תלמידים שהפסיקו לימודיהם וחידשו אותם, תכנית הלימודים הקובעת עבורם היא זו של שנת החידוש. חובת השתתפות בקורסים פקולטטיים, ר' לעיל. חובת הגשת עבודות סמינריוניות, ר' סעיף ה' וסעיף ו'.

שנה א'

מבוא כללי ללוגיקה + תרגיל צמוד	4 ש"ס	סמ' א'
מבוא לפילוסופיה יונית	2 ש"ס	סמ' א' או ב'
מבוא לפילוסופיה החדשה	2 ש"ס	סמ' א' או ב'
קריאה מודרכת א'	2 ש"ס	סמ' א' או ב'
4 מבואות בתחומי הלימוד ³	<u>8 ש"ס</u>	סמ' א' ו/או ב'
	18 ש"ס	

סה"כ

בשנה ב' יבחרו התלמידים שני תחומי לימוד (ע"ס ציון חיובי במבוא בתחום), ובהם ישתתפו בשיעורי המשך ותרגילים (הנלמדים בסמסטר א' בלבד⁴), ובשיעורי בחירה.

שנה ב'

פילוסופיה במאות ה- 19-20	2 ש"ס	סמ' א' או ב'
קריאה מודרכת ב'	4 ש"ס	סמ' א' או ב'
קריאה מודרכת ג'	2 ש"ס	סמ' א' או ב'
שיעור המשך + תרגיל צמוד בתחום I	4 ש"ס	סמ' א' *
שיעור המשך + תרגיל צמוד בתחום II	4 ש"ס	סמ' א' *
שיעורי בחירה בתחומי הלימוד I, II	4 ש"ס	סמ' א' ו/או ב'
שיעור בחירה כלשהו	<u>2 ש"ס</u>	סמ' א' או ב'
	22 ש"ס	

סה"כ

* למעט שיעור המשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע שניתן בסמסטר ב', ושיעור המשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנתי.

בשנה ג' על התלמידים להשתתף בשני סמינריונים (אצל מרצים שונים). כחובות סיום לקורסים הללו, עליהם לכתוב עבודה סמינריונית אחת (באחד הסמינריונים) ולהגיש רפראט אחד (בסמינריון השני).⁵
דרישת קדם להשתתפות בסמינריונים - מילוי החובות הקודמות בתחום הלימוד וציון עובר במבחן הבקיאות (ראה סעיף ו' 2).

³ תלמידים שיבחרו בשנה ב' בתחום תורת המוסר ופילוסופיה פוליטית, ישתתפו במהלך לימודיהם בשני מבואות: מבוא לפילוסופיה פוליטית (2 ש"ס) ומבוא לתורת המוסר (2 ש"ס). התלמידים יתמחו רק באחד מאלה.

תלמידים שיבחרו בשנה ב' בתחום פילוסופיה מזרחית ומושווית, ישתתפו במהלך לימודיהם בשני המבואות: מבוא לפילוסופיה ודתות בהודו (2 ש"ס) ומבוא לפילוסופיה סינית (2 ש"ס). התלמידים יתמחו רק באחד מאלה.

תלמידים שיבחרו בשנה ב' בתחום פילוסופיה יהודית, ישתתפו במהלך לימודיהם גם במבוא לפילוסופיה של הדת 2 ש"ס. (בנוסף למבוא להגות היהודית, 2 ש"ס). התלמידים יתמחו רק באחד מאלה.

⁴ למעט שיעור המשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע שניתן בסמסטר ב', ושיעור המשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנתי.

⁵ תלמידים שהחלו את לימודיהם לפני תשס"ד חייבים בשתי עבודות סמינריוניות. תלמידים שחידשו לימודיהם יהיו חייבים בהגשת עבודות סמינריוניות על פי שנת התחלת לימודיהם.

שנה ג'

4 ש"ס	סמ' א' או ב' *	סמינריון בתחום I
4 ש"ס	סמ' א' או ב' *	סמינריון בתחום II
4 ש"ס	סמ' א' ו/או ב'	שיעורי בחירה בתחומי הלימוד I, II
4 ש"ס	סמ' א' ו/או ב'	שיעורי בחירה כלשהם
16 ש"ס	סה"כ	

* אם הסמינריון בהיקף של 2 ש"ס, על התלמידים לקחת שיעור בחירה נוסף בתחום ההתמחות, בהיקף 2 ש"ס.

סה"כ שעות בלימודי החוג לפילוסופיה: 56 ש"ס

שנה	קורסים	
א'	פילוסופיה יונית	2 ש"ס
	פילוסופיה חדשה	2 ש"ס
	מבוא כללי ללוגיקה	4 ש"ס
	קריאה מודרכת א'	2 ש"ס
	4 מבואות תחומיים	8 ש"ס
לימודים פקולטטיים	שיעורים פנורמיים – שיעורים ושיעורי בחירה של חוגי הפקולטה. (תלמידים שהחלו בתשס"ו פטורים מקורסים אלה.)	2 ש"ס
	פילוסופיה במאות 19 - 20	2 ש"ס
ב'-ג'	קריאה מודרכת ב'	4 ש"ס
	קריאה מודרכת ג'	2 ש"ס
	שיעור המשך +תרגיל צמוד (תחום א')	4 ש"ס
	שיעור המשך +תרגיל צמוד (תחום ב')	4 ש"ס
	2 שיעורי בחירה (תחום א')	4 ש"ס
	2 שיעורי בחירה (תחום ב')	4 ש"ס
	3 שיעורי בחירה כלשהם	6 ש"ס
	מבחן בקיאות	
	סמינריון (תחום א') *	4 ש"ס
סמינריון (תחום ב') *	4 ש"ס	
סה"כ	56/58 ש"ס	

* אם הסמינריון בהיקף של 2 ש"ס, על התלמידים לקחת שיעור בחירה נוסף בתחום ההתמחות, בהיקף 2 ש"ס.

מהלך הלימודים לתלמידי החוג במסלול החד-חוגי

תלמידי המסלול החד-חוגי לתואר ראשון ילמדו 112 ש"ס מלימודי הפילוסופיה ומחוגים אחרים, בהתאם לפרוט הבא:

76 ש"ס	- שיעורים וסמינריונים בחוג לפילוסופיה
20 ש"ס	- לימודי חטיבה מחוג אחר (כולל סמינריון בו יוגש רפראט)
16 ש"ס	- שיעורים מחוגים אחרים
---	- שפה זרה שניה עד רמת מתקדמים (לא לשקלול)
112 ש"ס	סה"כ

שנה א' (ראה המסלול הדו-חוגי) 18 ש"ס

שנה ב'

2 ש"ס	פילוסופיה במאות ה-19-20
4 ש"ס	קריאה מודרכת ב'
2 ש"ס	קריאה מודרכת ג'
12 ש"ס	3 שיעורי המשך + תרגילים צמודים
12 ש"ס	שיעורי בחירה בתחומי הלימוד הנ"ל
8 ש"ס	שיעורי בחירה כלשהם
40 ש"ס	סה"כ

בשנה ג' על התלמידים להשתתף בשלושה סמינריונים (אצל מרצים שונים). כחובות סיום לקורסים הללו עליהם לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולהגיש רפראט אחד.⁶ דרישת קדם להשתתפות בסמינריונים: מילוי החובות הקודמות בתחום הלימוד וציון עובר במבחן הבקיאות. (ראה סעיף ו' 2)

שנה ג'

4 ש"ס *	סמינריון בתחום הלימוד I
4 ש"ס *	סמינריון בתחום הלימוד II
4 ש"ס *	סמינריון בתחום הלימוד III
6 ש"ס	שיעורי בחירה כלשהם
18 ש"ס	סה"כ

* אם הסמינריון בהיקף של 2 ש"ס, על התלמידים לקחת שיעור בחירה נוסף בתחום ההתמחות, בהיקף 2 ש"ס.

⁶ תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ד חייבים בשלוש עבודות סמינריוניות ועוד עבודה סמינריונית במסגרת לימודי החטיבה. תלמידים שחידשו לימודיהם יהיו חייבים עבודות סמינריוניות עפ"י שנת התחלת לימודיהם.

הלימודים בקורסי החוג לפילוסופיה במסלול החד-חוגי, לתלמידים שהחלו את לימודיהם בשנת הלימודים תשס"ד - סה"כ 76 ש"ס

התלמידים יידרשו להגיע לרמת "מתקדמים" בלימודי שפה זרה שניה. שעות לימודי השפה הזרה לא ייחשבו במכסת השעות לתואר והציון לא ישוקלל בציון הגמר.

ו. דרישות במהלך הלימודים

1. לימודי החוג לפילוסופיה מדורגים. השתתפות בלימודי המשך בתחומי הלימוד מותנית בסיום החובות בשיעורי המבוא באותם התחומים. השתתפות בסמינריון מותנית בסיום החובות של שיעור המשך + תרגיל בתחום וציון חיובי במבחן הבקיאות.
2. **מבחן בקיאות:** תלמידי החוג חייבים להבחן בבחינת הבקיאות בתום שנת לימודיהם השניה. רשאים להבחן תלמידים שסיימו את חובות הלימוד בקורסים הבאים: מבוא לפילוסופיה יוונית (2 ש"ס), מבוא לפילוסופיה החדשה (2 ש"ס), מבוא כללי ללוגיקה + תרגיל (4 ש"ס), קריאה מודרכת א' + ב' (6 ש"ס), 4 מבואות בתחומי הלימוד (8 ש"ס) - סה"כ 22 ש"ס. הדרכה כללית לבחינה זו תינתן לתלמידים במהלך שנת הלימודים השניה, במסגרת קבוצות הקריאה המודרכת. דף הנחיות לקראת המבחן נמצא במזכירות החוג ובאתר האינטרנט של החוג.
3. התלמידים חייבים לעמוד בבחינה, או להגיש עבודה (עפ"י דרישות המרצה) בכל שיעור ותרגיל ששמעו, ולהגיש עבודה סמינריונית באחד הסמינריונים שהשתתפו בו (תלמידי חד-חוגי - שתי עבודות סמינריוניות) ועבודת רפראט בסמינריון האחר. אסור לבחור בסמינריון במקום שיעור, או להפך.
4. ככלל, מומלץ לתלמידים להבחן במועדי א'. מועד מיוחד יאושר ע"י ועדת הוראה חוגית רק אם נבצר מהתלמידים לגשת לבחינה בשני המועדים מסיבת מילואים או לידה. לא ינתן מועד מיוחד לשיפור ציון חיובי.
5. עבודות סמינריוניות תמסרנה רק באמצעות מזכירות החוג. מועדי הגשת העבודות (סמינריוניות ואחרות) מצויינים בלוח המבחנים בידיעון זה.
לא תתקבלנה עבודות באיחור, אלא רק באישור מיוחד של ועדת ההוראה החוגית.

ז. ציון גמר (לתלמידים שהחלו את לימודים בשנת הלימודים תשס"ד ואילך)

ציון הגמר ישוקלל לפי הפרוט הבא ::

במסלול החד-חוגי -

62%	ממוצע שיעורים
15%	סמינריון
8%	רפראט
15%	מבחן בקיאות

ציון הגמר לתלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשס"ד:

60%	ממוצע שיעורים (כולל שיעור פנורמי מחוג אחר
25%	ממוצע סמינריונים
15%	מבחן בקיאות

במסלול החד-חוגי

50%	ממוצע שיעורים (כולל שיעורים מחוגים אחרים)
20%	ממוצע 2 סמינריונים
5%	רפראט
7%	חטיבה חיצונית
3%	סמינריון (רפראט) בחטיבה
15%	מבחן בקיאות

ח. לימודי חטיבה

לימודי החטיבה מיועדים לתלמידים הלומדים לקראת תואר ראשון (בחוג אחר), במסגרת לימודים חד-חוגית, אשר החוג שלהם ממליץ בפניהם או מחייב אותם בלימודי חטיבה ובחרו ללמוד אותה במסגרת החוג לפילוסופיה. תלמידים ילמדו לימודי חטיבה רגילה (ללא סמינריון) - 16 ש"ס, או חטיבה מורחבת (עם סמינריון) 20 ש"ס.

1. חטיבה רגילה 16 ש"ס

2 ש"ס	סמ' א' או ב'	מבוא היסטורי לפילוסופיה (פילוסופיה יוונית או פילוסופיה חדשה)
6 ש"ס	סמ' א' ו'או ב'	3 שיעורי מבוא בתחומי הלימוד
2 ש"ס	סמ' א' או ב'	קריאה מודרכת א'
4 ש"ס	סמ' א' *	שיעור המשך + תרגיל באחד מהתחומים בו נלמד מבוא
2 ש"ס	סמ' א' או ב'	שיעור בחירה בתחום בו נלמד מבוא

* למעט שיעור המשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע שניתן בסמסטר ב', ושיעור המשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנת.

2. חטיבה מורחבת 20 ש"ס

שנה א'

2 ש"ס	סמ' א' או ב'	מבוא הסטורי לפילוסופיה (פילו' יוונית או פילוסופיה חדשה)
6 ש"ס	סמ' א' ו'או ב'	3 שיעורי מבוא בתחומי הלימוד
2 ש"ס	סמ' א' או ב'	קריאה מודרכת א'

שנה ב'

שיעור המשך + תרגיל באחד התחומים בו למד מבוא ⁷	4 ש"ס סמ' א' *
שיעור בחירה בתחום בו נלמד מבוא	2 ש"ס סמ' א' או ב'
סמינר בתחום הלימוד הנ"ל ⁸	4 ש"ס סמ' א' או ב'

* למעט שיעור המשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע שניתן בסמסטר ב', ושיעור המשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנת.

ט. תכניות לימוד משותפות

1. מסלול לימודים מצורף (דו-חוגי) תולדות האמנות ופילוסופיה

מטרות התכנית

- להציע לתלמידים הכשרה בין-תחומית בפילוסופיה ובתולדות האמנות.
- למקד את נקודות המפגש שבין לימודי תולדות האמנות ובין לימודי האסתטיקה בפילוסופיה. להעמיק את הידע של התלמידים בתחומים אלה ולעודד כיווני לימוד ומחקר, בהם ישולבו שני תחומים אלה.

תנאי קבלה

תלמידים יתקבלו לתכנית זו בשנת לימודיהם השניה, לאחר שהשלימו שנת לימודים מלאה בשני החוגים, וממוצע לימודיהם בשנה זו הוא 80 לפחות, בכל חוג.

ייעוץ ומעקב

לימודי התלמידים יונחו באופן רצוף ואישי על ידי יועץ מהחוג לתולדות האמנות ומהחוג לפילוסופיה. תכנית הלימודים של התלמידים תורכב בהנחייתם ותהיה חייבת באישור היועצים.

נוהלי הלימודים

התלמידים יהיו כפופים לנוהלי הלימודים הנהוגים בחוגים לפילוסופיה ולתולדות האמנות.

תכנית הלימודים:

החוג לפילוסופיה

תלמידי התכנית המשותפת ילמדו בהתאם למתכונת ולכללים הנהוגים בחוג, בשינויים הבאים:
אחד מהמבואות שלב א' חייב להיות "מבוא לאסתטיקה".
אחד מתחומי ההתמחות חייב להיות אסתטיקה.
אפשר להוסיף שיעורי בחירה מחוגים אחרים כמו: ספרויות ומוסיקולוגיה.

⁷ תלמידים שיבחרו בתחום תורת המוסר ופילוסופיה פוליטית, ישתתפו במהלך לימודיהם בשני המבואות: מבוא לפילוסופיה פוליטית (2 ש"ס) ומבוא לתורת המוסר (2 ש"ס). התלמידים יתמחו רק באחד מאלה. תלמידים שיבחרו בתחום פילוסופיה מזרחית ומושווית, ישתתפו במהלך לימודיהם בשני המבואות: מבוא לפילוסופיה ודתות בהודו (2 ש"ס) ומבוא לפילוסופיה סינית (2 ש"ס). התלמידים יתמחו רק באחד מאלה. תלמידים שיבחרו בשנה ב' בתחום פילוסופיה של הדת ופילוסופיה יהודית, ישתתפו במהלך לימודיהם בשני מבואות: מבוא לפילוסופיה של הדת (2 ש"ס) ומבוא לפילוסופיה יהודית (2 ש"ס). התלמידים יתמחו רק באחד מאלה.

⁸ תנאי קדם להשתתפות בסמינר - ציון חיובי בשיעור המשך ובתרגיל הצמוד לו. אם הסמינריון בהיקף של 2 ש"ס, על התלמידים לקחת שיעור בחירה נוסף בתחום ההתמחות, בהיקף של 2 ש"ס.

החוג לתולדות האמנות

4 מבואות + תרגילים	32 ש"ס
2 מבואות (שיעור ללא תרגיל)	4 ש"ס
5 שיעורי בחירה	20 ש"ס
2 פרו"ס (בהתאם לדרישות החוג)	8 ש"ס
1 סמינריון	<u>4 ש"ס</u>
	68 ש"ס

סה"כ

תלמידים במסלול לימוד זה חייבים להגיע לרמת "פטור" בשפה זרה שניה, כמקובל בלימודי התואר הראשון של החוג לתולדות האמנות.

2. מסלול לימוד מצורף (דו-חוגי) פילוסופיה ומדע המדינה

מטרות התכנית

- להעניק הכשרה בין-תחומית במדע המדינה ובפילוסופיה.
- למקד את נקודות המפגש שבין לימודי הרעיונות המדיניים ובין לימודי פילוסופיה פוליטית ולהעמיק את הידע של התלמיד בתחומים אלה.
במסגרת לימודים זו יעסקו התלמידים בהרחבה בלימוד נושאים ובעיות בתחומי הרעיון המדיני ופילוסופיה פוליטית.

תנאי קבלה

תלמידים יתקבלו לתכנית זו בשנת לימודיהם השניה, לאחר שהשלימו שנת לימודים מלאה בשני החוגים, בציון 80 לפחות בכל אחד מהחוגים.

ייעוץ ומעקב

לימודי התלמידים יונחו באופן רצוף ואישי על ידי יועץ מהחוג למדע המדינה ומהחוג לפילוסופיה. תכנית הלימודים של התלמידים תורכב בהנחייתם ותהיה חייבת באישור היועצים.

תכנית הלימודים:

החוג לפילוסופיה

תלמידי התכנית המשותפת ילמדו בהתאם למתכונת ולכללים הנהוגים בחוג, בשינויים הבאים:
אחד מהמבואות שלב א' חייב להיות "מבוא לפילוסופיה פוליטית".
אחד מתחומי ההתמחות חייב להיות פילוסופיה פוליטית.
באישור יועץ החוג לפילוסופיה, ניתן להוסיף שיעורי בחירה מהחוגים: היסטוריה, סוציולוגיה והיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות.

החוג למדע המדינה

מבואות החוג	20 ש"ס
סטטיסטיקה	4 ש"ס
מחשבים	4 ש"ס
שיטות מחקר	4 ש"ס
התנהגות וכלכלה פוליטית	3 ש"ס

9 ש"ס	3 קורסי בחירה (2 לפחות בתחום הרעיון המדיני)
2 ש"ס	פרו"ס בתחום הרעיון המדיני
4 ש"ס	סמינריון בתחום הרעיון המדיני
50 ש"ס	סה"כ

3. מסלול בתכנית הלימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה - (0379)⁹

תאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את יריעת הלימודים לתואר הראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים

מסגרת הלימודים היא התכנית הדו-חוגית (הקיימת) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג נוסף, ילמדו התלמידים שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה, פילוסופיה.

תכנית הלימודים כוללת 138 ש"ס מהן:
 א. במתמטיקה – 74 ש"ס
 ב. בשתי החטיבות – 32 ש"ס בכל חטיבה

החוג לפילוסופיה

שנה א'

2 ש"ס	סמ' א' או ב'	מבוא לפילוסופיה חדשה
2 ש"ס	סמ' א' או ב'	קריאה מודרכת א'
4 ש"ס	סמ' א'	מבוא כללי ללוגיקה והתרגיל הצמוד
8 ש"ס	סה"כ	

שנה א' ו/או שנה ב'

2 ש"ס	סמ' ב'	שלושה מבואות תחומיים מתוך:
2 ש"ס	סמ' ב'	מבוא ללוגיקה פילוסופית
2 ש"ס	סמ' ב'	מבוא לפילוסופיה של הלשון
2 ש"ס	סמ' ב'	מבוא למטאפיסיקה ולתורת ההכרה
2 ש"ס	סמ' א'	מבוא לפילוסופיה של המדע
6 ש"ס	סה"כ	

⁹ הטיפול בתלמידים הוא במזכירות תלמידים בבית הספר למדעי המתמטיקה. הרישום לקורסים בלימודי החטיבות יתבצע בחוגים הרלבנטיים.

שנה ב'

שיעור המשך באחד מתחומי הלימוד והתרגיל הצמוד לו	4	ש"ס	סמ' א' *
קריאה מודרכת ב'	4	ש"ס	סמ' א' או ב'
שיעור בחירה	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
סה"כ	10	ש"ס	

* למעט שיעור המשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע שניתן בסמסטר ב'.

שנה ג'

סמינר בתחום ההתמחות	4	ש"ס	סמ' א' או ב'
2 שיעורי בחירה	4	ש"ס	סמ' א' ו/או ב'
סה"כ	8	ש"ס	
סה"כ בחטיבה	32	ש"ס	

4. חטיבה בפילוסופיה לתלמידי משפטים – (1411)

לימודי החטיבה מיועדים לתלמידים הלומדים לקראת תואר ראשון במשפטים אשר בחרו ללמוד חטיבה במסגרת החוג לפילוסופיה. תלמידים ילמדו לימודי חטיבה רגילה (ללא סמינריון) - 16 ש"ס, או חטיבה מורחבת (עם או בלי סמינריון) 32 ש"ס. הלימודים הם מדורגים, דהיינו, אין ללמוד שיעור המשך לפני או במקביל לשיעור מבוא; אין ללמוד קריאה מודרכת ב' לפני או במקביל לקריאה מודרכת א'; ואין להשתתף בסמינריון לפני שנלמד שיעור המשך בתחום בו נמצא הסמינר.

חטיבה רגילה 16 ש"ס

מבוא היסטורי לפילוסופיה (פילו' יוונית או פילוסופיה חדשה)	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
3 שיעורי מבוא בתחומי הלימוד בחוג לפילוסופיה	6	ש"ס	סמ' א' ו/או ב'
קריאה מודרכת א'	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
שיעור המשך + תרגיל באחד מהתחומים בו נלמד מבוא	4	ש"ס	סמ' א' *
שיעור בחירה בתחום בו נלמד מבוא	2	ש"ס	סמ' א' או ב'

חטיבה מורחבת 32 ש"ס

מבוא לפילוסופיה יוונית	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
מבוא לפילוסופיה חדשה	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
מבוא ללוגיקה + תרגיל	4	ש"ס	סמ' א'
3 שיעורי מבוא בתחומי הלימוד בחוג לפילוסופיה	6	ש"ס	סמ' א' ו/או ב'
קריאה מודרכת א'	2	ש"ס	סמ' א' או ב'
שיעור המשך + תרגיל באחד התחומים בו נלמד מבוא	4	ש"ס	סמ' א' *
קריאה מודרכת ב'	4	ש"ס	סמ' א' או ב'
2 שיעורי בחירה בתחום בו נלמד מבוא	4	ש"ס	סמ' א' או ב'
סמינר בתחום הלימוד הנ"ל (או 2 שיעורי בחירה נוספים)	4	ש"ס	סמ' א' או ב'

* למעט שיעור המשך + התרגיל בפילוסופיה של המדע שניתן בסמסטר ב', ושיעור המשך בפילוסופיה יהודית שהוא שנתי.

י. ועדת הוראה

1. חברי הוועדה עומדים לרשות התלמידים הפונים אליהם בשעות הקבלה המפורסמות על לוח המודעות.
2. פניות לוועדה יש להגיש בכתב באמצעות מזכירות החוג.
3. בקשה לערעור על ציון, ניתן להגיש דרך מזכירות החוג **בלבד** (ולא למורה במישרין), עד 10 ימים מיום פרסום הציונים על לוח המודעות. הבקשה חייבת להיות מנומקת ומלווה בסימוכין.

החוג לפילוסופיה לימודי התואר השני

הערה: משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים

מטרות הלימודים

מטרות הלימודים לתואר השני כוללות:

- א. העמקה באחד או בשניים מתחומי הפילוסופיה הנלמדים בחוג - תורת ההכרה ומטאפיזיקה; לוגיקה ופילוסופיה של הלשון; תורת המוסר ופילוסופיה פוליטית; פילוסופיה מזרחית ומושיות; אסתטיקה; פילוסופיה של הדת; פילוסופית המדע והתרבות הדיגיטאלית.
- ב. רכישת כלים למחקר פילוסופי.

לימודי התואר השני מהווים התחלה של לימודי-מחקר. החוג יעודד, בין היתר, מחקרים שייערכו בשיתוף עם תחומים מחקרניים אחרים כגון: חינוך, משפטים, תורת הספרות, מחקר התרבות, מדעי המדינה, לימודים קלאסיים ותולדות האמנות. לתלמידים שייזמו הצעות מחקר כאלה ויימצאו מתאימים למסגרת לימודים בין-תחומית, תורכב לפי הצורך מערכת לימודים מתאימה.

החוג מקיים שני מסלולי-לימוד לקראת התואר השני:

מסלול א' - מחקרי: כולל כתיבת עבודת גמר.

מסלול ב' - עיוני: ללא כתיבת עבודת גמר.

תלמידים שיבחרו במסלול ב' לא יוכלו להתקבל בעתיד ללימודי התואר השלישי, אלא אם ישלימו את דרישות המסלול המחקרי (מבחן בקיאות בציון 80 לפחות, שפה זרה שניה, ועבודת גמר).

תנאי קבלה

למסלול המחקרי: ללימודי התואר השני במסלול הכולל כתיבת עבודת גמר יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר הראשון בציון 80 לפחות, ושעמדו בבחינת הבקיאות הנערכת בחוג וקיבלו בה ציון 80 לפחות. תלמידים שלא השתתפו בבחינת הבקיאות יתקבלו במעמד על-תנאי, ועליהם לעבור את מבחן הבקיאות בציון 80 לפחות, בשנה הראשונה ללימודיהם.

למסלול העיוני: ללימודי התואר השני במסלול ללא כתיבת עבודת גמר יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר הראשון בציון 80 לפחות, ושעמדו בבחינת הבקיאות הנערכת בחוג. תלמידים שלא השתתפו בבחינת הבקיאות יתקבלו במעמד על-תנאי, ועליהם לעבור את מבחן הבקיאות בשנה הראשונה ללימודיהם.

ללימודי התואר השני יכולים להתקבל מועמדים בעלי תואר אקדמאי שאינם בוגרי החוג לפילוסופיה, בתנאי שיציגו תעודה מוכרת של "בוגר אוניברסיטה", בציון גמר של 75 לפחות. תלמידים אלה יתקבלו במעמד מיוחד לשנת השלמות ויחוייבו בלימודי השלמה בהיקף של עד 32 ש"ס (מלימודי התואר הראשון) ובעמידה בבחינת הבקיאות. תנאי המעבר למעמד "מן המניין" הוא ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 80 לפחות בבחינת הבקיאות לתלמידי מסלול א', ו-60 לפחות לתלמידי מסלול ב'.

מבנה תכנית הלימודים

- תכנית הלימודים לתואר השני כוללת את הקורסים הבאים :
- א. **סמינריוני מחקר (הדרכה אישית):** סמינריונים אלה כוללים פגישות של הדרכה אישית בין התלמיד ובין מורה הסמינר. מטרת ההדרכה האישית: רכישת כלי-מחקר פילוסופיים, תרגול והתעדכנות בחומר ביבליוגרפי, שיפור מיומנויות הכתיבה המקצועית.
- ב. **סמינריוני בחירה:** עיסוק בנושא מסויים או בפילוסוף מסויים בתחום התמחות כלשהו. ככלל, התלמידים ישתתפו בסמינריונים שמיועדים לתואר שני, אך יהיו רשאים להשתתף גם בסמינריונים מלימודי התואר הראשון, בהיקף שלא יעלה על 8 ש"ס לתלמידי מסלול א', ו - 12 ש"ס לתלמידי מסלול ב'. בסמינריונים מלימודי התואר הראשון לא ניתן להגיש עבודות סמינריוניות – קורסים אלו יסתיימו בהגשת רפראטים.
- ג. **הסמינריון המחלקתי (הקולוקויום):** תלמידי התואר השני חייבים להשתתף בסמינריון המחלקתי של החוג לפילוסופיה. פגישות אלה נערכות בדרך-כלל אחת לשבועיים (בימי ד', בשעות 16-18) והן מוקדשות להרצאות ולדיונים בנושאים פילוסופיים שונים, בהשתתפות מרצים אורחים, מורי החוג ותלמידיו המתקדמים (תלמידי תואר שני ושלישי). ההשתתפות בסמינריון המחלקתי אינה כלולה במניין השעות לתואר ואינה כרוכה בהגשת עבודות. תוכנית הסמינר המחלקתי מפורסמת באתר האינטרנט של החוג.

מהלך הלימודים

לימודי התואר השני מורכבים משני שלבים (בשני המסלולים):
התלמידים ילמדו 28 ש"ס (במסלול א') או 36 ש"ס (במסלול ב'), בהתאם לשלבים הבאים:

א. שלב ההכשרה

שלב זה ימשך בדרך כלל שני סמסטרים, במהלכם ישמעו התלמידים כמחצית מספר השעות הנדרש לתואר (בהתאם למסלול בו הם מתכוונים ללמוד, ולא פחות מ-16 ש"ס), יגישו עבודה סמינריונית אחת וישתתפו בסמינר מחקר (אחד לפחות).
תלמידים מצטיינים יוכלו ללמוד עפ"י תכנית מיוחדת ובקצב מהיר יותר.

ב. שלב ההתמחות

בתחילת הסמסטר השלישי ללימודי התלמידים (או במועד מוקדם יותר כאשר מדובר בתלמידים מצטיינים), תתקיים שיחת הכוונה בין התלמידים לבין ועדת התואר השני של החוג. מטרת השיחה להעמיד את התלמידים על הערכות המורים ביחס להישגיהם וכישוריהם, ולכוונם למסלול הולם. כמו כן ייקבעו בשיחות אלה תחומי ההתמחות של התלמידים ובחירת המנחים והיועצים האישיים. לתלמידים במסלול א' ימונה מנחה לכתיבת עבודת הגמר, אשר ילווה אותם בהכנת ההצעה לעבודה ובשלבים השונים של כתיבתה. לתלמידים במסלול ב' ימונה יועץ-לימודים, אשר ילווה אותם בבחירת תחומי התעניינותם, יעץ להם בבחירת הקורסים וישתתף בבחינת הגמר שלהם.

* תלמידים מצטיינים יוכלו לשקול מעבר למסלול ישיר לדוקטורט. למסלול זה יתקבלו תלמידים שגמרו את לימודי התואר הראשון בהצטיינות יתרה, או כאלה אשר יפגינו

הצטיינות בשני הסמסטרים הראשונים של התואר השני. דרישות התלמידים במסלול הישיר לדוקטורט נקבעות על ידי בית הספר לפילוסופיה וכוללות מספר שעות מופחת (שני שלישי ממספר השעות הנדרש כרגיל בלימודי התואר השני והשלישי) ומבחן כשירות לפני המעבר למעמד של תלמידי מחקר לתואר השלישי.

סדר הלימודים

מסלול מחקרי (עם עבודת גמר):

- | | |
|--------|-----------------------------------|
| 8 ש"ס | 1. 2 סמינריוני מחקר (הדרכה אישית) |
| 20 ש"ס | 2. סמינריוני בחירה |
| ---- | 3. שפה זרה שניה ברמת פטור |
| | 4. עבודת גמר |
| 28 ש"ס | סה"כ |

במסגרת סמינריוני הבחירה על התלמידים לכתוב 2 עבודות סמינריוניות (אצל שני מרצים שונים). בשאר הסמינריונים יגישו התלמידים רפראטים, בהתאם להנחיות המרצים בקורסים השונים.

כמו כן, על התלמידים לעמוד בבחינה בשפה זרה שניה ברמת "פטור". לימודי שפות אינם נכללים במיכסת 28 ש"ס של לימודי התואר השני.

עם סיום לימודיהם, יגישו התלמידים עבודת גמר.

עבודת גמר

התלמידים חייבים להגיש עבודת גמר שתכלול הצגה ביקורתית של נושא מתחום התמחותם. עליהם להוכיח בעבודתם יכולת מחקרית, כולל מיומנות בכתיבה מדעית. כמו כן תשקף העבודה שליטה בספרות הרלוונטית, הן הראשונית והן המשנית, כולל התייחסות לפרסומים שיצאו לאור בשנים האחרונות.

תחום עבודת הגמר ייקבע בייעוץ, לא יאוחר מתחילת שנת הלימודים השניה. בהתאם לכך ייקבע לתלמידים מנחה, עמו ייפגשו לעתים מזומנות לדיון בנושא העבודה. על התלמידים להגיש בכתב הצעה לעבודת הגמר, לאישור ועדת ההוראה לתואר שני.

היקף עבודת הגמר לא יעלה על כ- 100 עמודים. עבודת הגמר תישפט על-ידי המנחה ועל-ידי קורא נוסף.

ציון גמר

הציון הסופי במסלול א' ישוקלל לפי הפירוט הבא:

- | | |
|-----|--------------------------------|
| 30% | ממוצע ציוני רפראטים |
| 20% | ממוצע ציוני עבודות סמינריוניות |
| 50% | ציון עבודת גמר |

מסלול עיוני (ללא עבודת גמר):

1. 2 סמינריוני מחקר (הדרכה אישית)
 2. סמינריוני בחירה
 3. בחינת גמר
- 8 ש"ס
28 ש"ס
סה"כ 36 ש"ס

במסגרת סמינריוני הבחירה על התלמידים לכתוב 2 עבודות סמינריוניות אצל מרצים שונים. בשאר הסמינריונים יגישו התלמידים רפראטים, בהתאם להנחיות המרצים בקורסים השונים.

תלמידים **שיחלו לימודיהם בתשס"ו** במסלול העיוני פטורים מחובת שפה זרה שניה.

עם סיום לימודיהם, יעמדו התלמידים בבחינת גמר.

בחינת גמר:

לאחר קבלת הציונים על מלוא שעות הלימוד, ייגשו התלמידים לבחינת גמר. בחינה זו תיערך במתכונת של בחינה בעל-פה, על ידי שנים או שלושה ממורי החוג (ביניהם יועץ הלימודים של התלמידים). נושאי הבחינה ייקבעו על-פי תחומי ההתמחות המיוחדים של התלמידים ויאושרו על-ידי ועדת ההוראה החוגית לתואר שני.

ציון גמר

ציון התואר השני במסלול ב' יקבע לפי השקלול הבא:

60%	ממוצע ציוני הרפראטים
30%	ממוצע ציוני העבודות הסמינריוניות
10%	ציון בחינת הגמר

סגל ההוראה

ליעד מודריק	גבי	צבי טאובר – ראש החוג	ד"ר
ענת מטר	ד"ר	יוסף אגסי	פרופ'
דניאל מישורי	ד"ר	אליזבט אופנהיימר	ד"ר
יוסי ממרוד	מר	תמר אילת-יגורי	ד"ר
רות מנור	פרופ'	יניב איצקוביץ	מר
הגר מסחרי	גבי	חגית אלדמע	גבי
נמרוד מתן	מר	אלעאי אלון (חל"ת סמסטר א' + ב')	פרופ'
נועה נעמן-צאודרר	ד"ר	אילנה ארבל	ד"ר
ירון סנדרוביץ	ד"ר	יואב אריאל	פרופ'
עובדיה עזרא	ד"ר	שלמה בידרמן	פרופ'
גלית ענבר ישראלי	גבי	ענת בילצקי (שבתון סמ' ב')	פרופ'
הילרי פטנאם	פרופ'	יובל גיובני	מר
אריה פינקלברג	ד"ר	זואי גוטצייט	גבי
שי פרוגל	ד"ר	יפתח גולדמן	מר
אלי פרידלנדר (חל"ת סמסטר א'+ב')	ד"ר	מנחם גולדנברג	מר
דני רזה	ד"ר	מיכל גל	גבי
מירי רוזמרין	ד"ר	רועית דהן	גבי
צבי רוזן	פרופ'	חיים דעואל – לוסקי	ד"ר
רות רונן	פרופ'	מרסלו דסקל	פרופ'
יעקב י" רוס	פרופ'	אלי דרזנר	ד"ר
עפרה רכטר	ד"ר	אורנה הררי	ד"ר
רחל שיחור	ד"ר	רות וינטראוב (שבתון סמסטר א' + ב')	ד"ר
נופר שמעוני	גבי	נחמה ורבין	ד"ר
בן-עמי שרפשטיין	פרופ'	מיה טבת	גבי
אורי רוטלוי	מר	חגי כנען	ד"ר
דנה ריזפלד	גבי	נתנאל לאור	פרופ'
יולי תמיר (חל"ת סמסטר א+ב)	פרופ'	איריס מאיר	גבי

עוזרת מינהלית - גבי מירי דביר
ע' עוזרת מינהלית - גבי שרית יובל

מזכירות החוג: בנין גילמן, חדר 363, טל': 6409492-03, פקס: 6407630
אתר הבית של החוג באינטרנט: <http://www.tau.ac.il/humanities/philos/index-heb.htm>
קבלת קהל: ימים א', ב', ד', ה', שעות 10-13